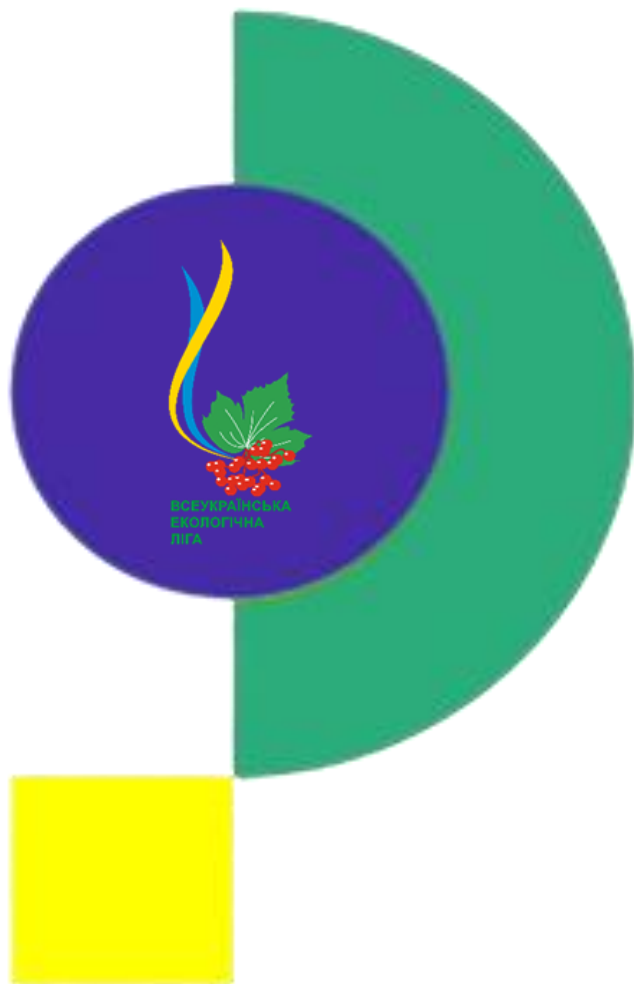

Психологічна підтримка та реабілітація в Природі дітей та дорослих, які зазнали впливу військових дій

**Пащенко Олена Вікторівна,
заступниця голови Всеукраїнської екологічної ліги,
старший науковий співробітник лабораторії
громадянського та морального виховання Інституту проблем виховання НАПН України**

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

Внаслідок російської збройної агресії з 2014 року мільйони українців покинули домівки.

Вторгнення російських військ призвело до значних жертв серед військових та мирних мешканців, руйнувань міст і сіл, об'єктів військової та критичної інфраструктури, знищення або пошкодження природних територій та об'єктів України.

Діти втрачають матерів та батьків, звичне середовище існування, можливості отримати якісну освіту, виховання, дозвілля.

Виникла гостра потреба у психологічній підтримці дітей, які постраждали від військових дій.

Така необхідність у психологічному відновленні, оздоровленні та відпочинку буде зберігатись і у наступні роки.

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ

- ❑ Щонайменше **650 тисячі** учнів та **22 тисячі** педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти були змушені втекти від війни за кордон
- ❑ були змушені втекти від війни за кордон у тому числі понад **2029** дітей з особливими освітніми потребами
- ❑ Понад **1914** дитини постраждали в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації
- ❑ Через бомбардування та обстріли загарбників пошкоджені **3400** закладів освіти, з них **353** – зруйновані повністю
- ❑ Офіційне число дітей-жертв – **550**
- ❑ Кількість поранених – понад **1364**
- ❑ Україна зафіксувала примусову депортацію понад **19531** дитини до росії, але реальна кількість більша
- ❑ У 2023-му українські діти провели в укриттях понад **920** годин під час повітряних тривог

за даними Міністерства освіти і науки України, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Офісу Генерального прокурора

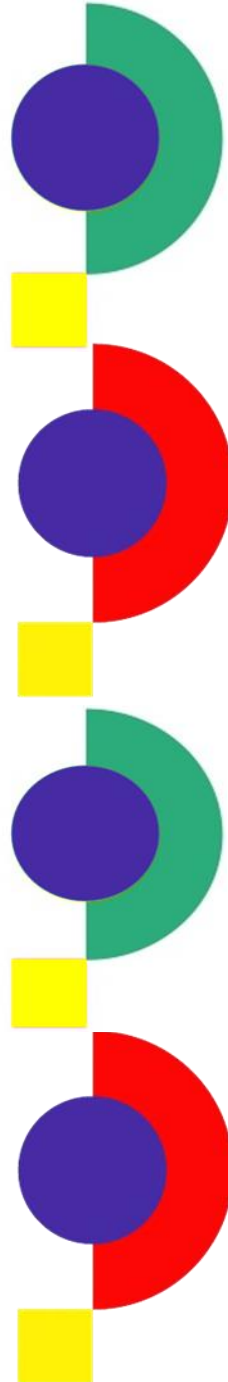
РЕАБІЛІТАЦІЯ У ПРИРОДІ (NATURE-BASED REHABILITATION)

- Застосування системи психологічної реабілітації в Природі дозволяє мінімізувати психологічні травми, що отримали діти, які зазнали впливу війни.
- Це не тільки стабілізує стан дітей, але й має терапевтичний ефект на майбутнє, сприяє якісній адаптації до нових умов та більш швидкій соціалізації.
- Також фахової підтримки потребують педагоги, що працюють з такими дітьми або самі є з числа ВПО

РЕАБІЛІТАЦІЯ У ПРИРОДІ (NATURE-BASED REHABILITATION)

- Має великий потенціал для відновлення після травматизації та стресів, забезпечує активацію психологічної стійкості поведінки людини, зниження рівня тривожності.
- Особи, які мають багато контактів з природою, менше страждають від кризових переживань, ніж ті, у кого мало такого досвіду.
- Реабілітаційний ефект Природи пов'язаний з її здатністю бути збагачувальним середовищем для людини, формує особистісну позитивну орієнтацію у світі, сприяє появі нових способів бачити себе і свої ресурси.

Психологічна підтримка та реабілітація в Природі дітей та дорослих, які зазнали впливу військових дій

Ідея та реалізація: Всеукраїнська екологічна ліга (ВЕЛ), www.ecoleague.net

Партнери: Департамент екології та природних ресурсів Донецької ОДА, Департамент освіти і науки Донецької ОДА, Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Інститут проблем виховання НАПН України, Інформаційно-просвітницький центр «Екологічна варта».

Мета:

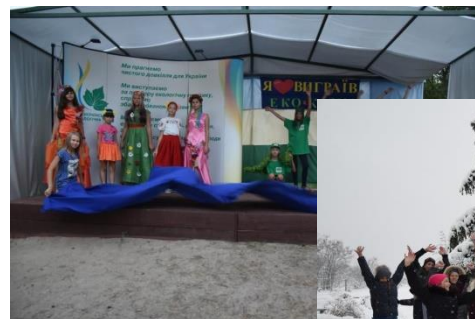
- надання психологічної підтримки дітям, що перебувають/перебували на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, через використання потенціалу природних екосистем;
- ознайомлення дітей та молоді Донеччини з природною, культурною та історичною спадщиною України;
- зміцнення ментального здоров'я;
- формування української національної самосвідомості, патріотизму, любові до рідного краю.

Учасники:

- діти та молодь, які постраждали від російської військової агресії;
- дитячі психологи;
- педагоги природничих дисциплін;
- активісти природоохоронних організацій;
- громадські організації, які працюють з дітьми та молоддю.

Інформаційно-просвітницький центр «Екологічна варта»

Програма «Екологічними стежками рідної України»

Програма створена за ініціативи Департаменту екології та природних ресурсів Донецької ОДА.

У 2023 та у 2024 роках профінансовано програму в обсязі 8 млн грн для психологічної підтримки у природі дітей та вчителів з Донецької області та ВПО, які тимчасово проживають в інших областях України.

Підставою для фінансування програми «Екологічними стежками рідної України» є:

Постанова КМУ «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» від 17.09.1996 року № 1147, пункт 80,81;

Міжвідомча регіональна програма «Екологічна просвіта та інформування для сталого розвитку Донеччини» на 2020–2025 рр.;

Розпорядження голови Донецької облдержадміністрації, начальника обласної військової адміністрації від 6.03.2023 року № 84/5-23 «Про затвердження Програмних заходів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища на 2023 рік».

Програма «Екологічними стежками рідної України»

У 2023-2024 роках Донецька ОВА реалізувала заходи програми «Екологічними стежками рідної України» в рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», ініційованої Оленою Зеленською.

Скажи чесно, ТИ ЯК?

Якщо тривожно,
скануй QR-код і
дізнавайся, як із
цим справлятися

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма
ментального здоров'я

HowAreU.com

Щоб відволіктися від поганих думок, опиши детально предмет у руці

Щоб дізнатися інші
способи покращити
свій стан, скануй QR-код

ТИ ЯК?
Всеукраїнська програма
ментального здоров'я

Програма «Екологічними стежками рідної України»: 4 складові

- Психологічна підтримка та зміцнення ментального здоров'я
- Екологічна просвіта та природоохоронні заходи
- Формування патріотизму та поваги до української культури
- Оздоровлення та відпочинок

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА ЗМІЦНЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

- Програма психологічної підтримки: інтерактивний квест «Ти як?»;
- Психологічні тренінги для дітей: «Життя без страху», «Світ моїх емоцій», «Етика взаємодії у період стресу», «Як вижити під час надзвичайної ситуації та в умовах війни» та інші;
- Психологічні практики для вчителів, які працюють з дітьми, що зазнали впливу війни: «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе», «Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення».
- Творчі практики: арт-терапія, казкотерапія, іпотерапія

Форми роботи

❑ **МАНДАЛОТЕРАПІЯ**
(зняття напруги, вираження емоцій, який сприяє розвитку творчості, художнього та духовного самовираження дітей через створення спонтанного малюнку в колі)

❑ **ТАНЦЮВАЛЬНА ТЕРАПІЯ**
(використання руху і танцю для подальшої емоційної, фізичної та соціальної інтеграції особистості)

❑ **КОЛАЖУВАННЯ**
(створення зображень шляхом застосування фотографій, тканин, кольорового паперу, а також дерева, дроту, мотузок тощо)

❑ **МУЗИКОТЕРАПІЯ**
(застосування мелодій та звуків для покращення психофізичного стану людини та відновлення емоційної рівноваги)

❑ **ДРАМАТЕРАПІЯ**
(розігрування певних сюжетів)

❑ **ТВОРЧІ ПРАКТИКИ:**
робота творчих гуртків, екскурсії до історико-культурних заповідників, художніх музеїв

❑ **«АКВАРІУМНА» ТЕРАПІЯ**
(споглядання підводних мешканців)

❑ **ІЗОТЕРАПІЯ** (терапія творчістю, в першу чергу малюванням)

❑ **КАЗКОТЕРАПІЯ**
(використання казкових форм задля сприяння інтеграції особистості, розвитку уяви, розширенню свідомості та вдосконаленню взаємодії із зовнішнім світом)

❑ **ЛЯЛЬКОТЕРАПІЯ**
(використання психокорекційного впливу ляльки та проміжним об'єктом у взаємодії дитини і дорослого)

❑ **МАСКОТЕРАПІЯ**
(проекція внутрішнього глибинного стану людини назовні за допомогою маски)

❑ **РОБОТА З ДИТЯЧИМИ КВАЛІФІКОВАНИМИ ПСИХОЛОГАМИ**

ЕКОЛОГІЧНА ПРОСВІТА ТА ПРИРОДООХОРОННІ ЗАХОДИ

Під час подорожей відбуваються:

- екскурсії до національних природних парків, заповідників, ботанічних садів та заказників;
- освітні заходи, навчальні тренінги з природоохоронної тематики;
- дослідження в природі, участь в практичних екологічних акціях, розроблення дослідницьких проєктів;
- ознайомлення з рідкісними видами флори і фауни;
- навчальні інтерактивні ігри щодо навичок роздільного збирання побутових відходів;
- розповіді про шкоду для довкілля внаслідок російської збройної агресії проти України та обговорення шляхів відновлення нашої країни.

ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ ТА ПОВАГИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

- Подорожі до місць історичних битв козаків та захисників України, які розкривають дітям секрет незламності нашого народу у боротьбі з російськими загарбниками у наші дні;
- Мандрівки шляхами Тараса Шевченка;
- Відвідування музеїв, етнографічних майстерень, мистецьких виставок, театральних вистав;
- Знайомство з етнічними, культурними традиціями українського народу.

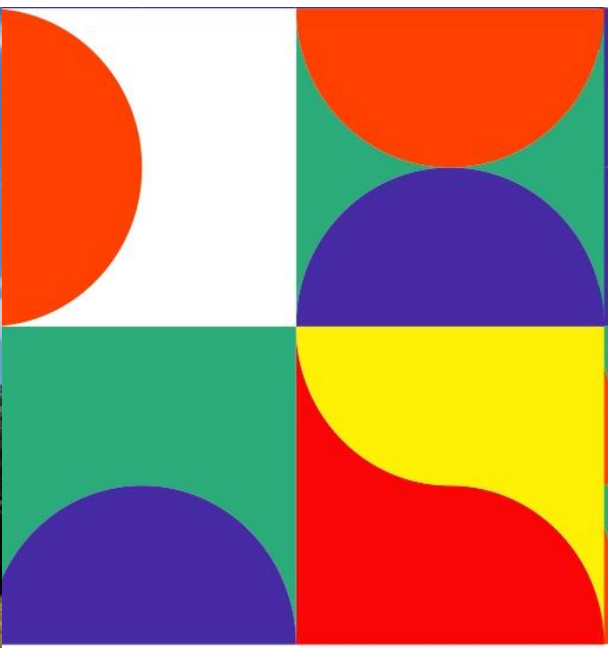

ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК

Учасники заходу багато часу проводять на свіжому повітрі, активно рухаються, спілкуються, співають, танцюють, мають можливість вільного доступу до живої природи.

Формат і заходи програми подорожі спрямовані на емоційну розвантаженість, зняття стресового стану, формування психологічної стійкості учасників заходу.

НАШІ КОНТАКТИ:

Психологічна підтримка та реабілітація в Природі
Тетяна Тимочко,
голова Всеукраїнської екологічної ліги
+380674015776
+380674402111
vel@ecoleague.net

Більше інформації:

<https://www.facebook.com/all.ukrainian.environmental.league>

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057334906077>

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100069340605059>

